

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/427/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114220428
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3114220428.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a členiek senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovej v spore žalobcu: M. P., bytom C. XX, C. - V., zastúpeného C. L. R., s.r.o., so sídlom E. XX, K., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému: B. X. X. G. SA, so sídlom B. O. 1, XXXXX X., G., reg. č. XXX XXX XX, konajúceho prostredníctvom B. X. X. G. SA, pobočky zahraničnej banky, so sídlom X. 7, B., IČO: XX XXX XXX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Z. K., o určenie neplatnosti zmluvy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 02. novembra 2017, č.k. 18C/223/2014-66, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi **p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že zmluva o revolvingovom úvere, ktorá je súčasťou zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 03.12.2002, je neplatná a výrokom II. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že spotrebiteľská zmluva uzavretá so žalovaným je absolútne neplatná. Súd, keďže žaloba bola podaná dňa 10.09.2014, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, posudzoval primárne jej dôvodnosť podľa § 80 písm. c) O.s.p. v spojení s § 470 ods. 2 CSP a skúmal, či žalobca má na takomto určení naliehavý právny záujem. Konštatoval, že žalobca má na určení neplatnosti zmluvy naliehavý právny záujem, keďže právne postavenie žalobcu je neisté, nakoľko žalovaný môže kedykoľvek od neho okrem úhrady istiny požadovať úhradu ďalších plnení vyplývajúcich zo zmluvy. Za stavu, kedy žalobca neuhradil žalovanému celú istinu, keď z vyčerpaných peňažných prostriedkov vo výške 23.859,06 eur uhradil sumu 23.620,85 eur, nemôže sa žalobca brániť inými právnymi prostriedkami (napr. žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia) len žalobou o určenie neplatnosti zmluvy, ktorá je spôsobilá určiť rozsah plnenia zo strany žalobcu žalovanému. Žaloba o určenie neplatnosti zmluvy tu tak plní požadovanú preventívnu funkciu; rozhodnutie o nej je objektívne spôsobilé eliminovať neisté postavenie žalobcu a predísť budúcim sporom. Navyše ide o spor, v ktorom je potrebné reflektovať slabšiu pozíciu žalobcu ako spotrebiteľa. Ďalej súd citoval ust. § 2 ods. 1 písm. a), b) , § 23a ods.1, 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a), b) , § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení v čase uzavretia zmluvy, § 37 ods. 1 , § 39 Občianskeho zákonníka a uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žaloba podaná žalobcom je dôvodná. Poukázal na to, že žalobca požiadal právneho predchodcu žalovaného žiadosťou zo dňa 03.12.2002 o poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 9.891,- Sk (328,32 eur). Súčasťou tejto žiadosti bola okrem iného aj časť C) Úverová karta, v ktorej žalobca žiadal právneho predchodcu žalovaného o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca vo výške 20.000,- Sk (663,88 eur) a vydanie úverovej karty.

Súd konštatoval, že žiadosť o vydanie úverovej karty, a teda o poskytnutie revolvingového úveru, bola v zmluve zakomponovaná takým spôsobom, že žalobca nemal možnosť výberu, či o takýto produkt má záujem alebo nie. Ak chcel dosiahnuť poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru, musel súhlasiť aj s poskytnutím revolvingového úveru. Žalovaný v rámci svojej obrany sám poukázal na ustanovenie všeobecných úverových podmienok (VÚP), podľa ktorého klient je povinný vyplniť žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru na príslušnom schválenom formulári. Žalobca tak urobil, keď prejavil záujem o poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru. V schválenom formulári však už bola predtlačená žiadosť o poskytnutie úverovej karty, ktorú žalobca nemohol nijak vylúčiť. Na základe uvedeného súd konštatoval, že právny predchodca žalovaného vnútil žalobcovi aj iný produkt ako ten, ktorý bol vo sfére jeho záujmu. Žalobca, ako tvrdil, nevedel, že spolu so žiadosťou o klasický úver žiada aj o revolvingový úver. Súd uviedol, že tomuto tvrdeniu bolo možné uveriť, nakoľko bolo pochopiteľné, že žalobca pri uzatváraní zmluvy o poskytnutie klasického úveru sústredil všetku svoju pozornosť práve k tomu produktu, o ktorý prejavil záujem. Žalobca teda neprejavil slobodnú vôľu k uzavretiu zmluvy o vydanie úverovej karty, čím nie je splnený základný predpoklad pre vznik platného právneho úkonu, a preto súd dospel k záveru, že zmluva o revolvingovom úvere je pre nedostatok podstatných náležitostí právneho úkonu absolútne neplatná. Ani aktivácia úverovej karty zo strany žalobcu nič nemení na skutočnosti, že k platne uzavretej zmluve o revolvingovom úvere nedošlo. Samotnú aktiváciu karty taktiež nemožno podľa súdu považovať za uzavretie zmluvy o úvere, keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať podľa § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzavretia zmluvy, písomnú formu pod sankciou jej neplatnosti. Okrem toho súd konanie žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu, ktorým úmyselne podsúva spotrebiteľovi aj iné produkty, z ktorých sa mieni obohacovať (napr. formou úrokov) bez možnosti voľby, považuje za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Zmluva o revolvingovom úvere sa potom svojim účelom prieči dobrým mravom a aj z toho dôvodu je absolútne neplatná. Z uvedených dôvodov súd určil, že zmluva o revolvingovom úvere, ktorá je súčasťou zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 03.12.2002 je neplatná. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP a v spore úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd nesprávne posúdil (ne)existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti úverovej zmluvy, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý aj revolvingový úver. Poukázal na ust. § 137 písm. c) CSP s tým, že je nepochybné, že aj žalobca v postavení spotrebiteľa musí preukázať naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe a tento sa musí skúmať počas celého súdneho konania. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy je daný len vtedy, ak takéto určenie nemožno dosiahnuť v inom súdnom konaní, resp. ak otázka posúdenia platnosti či neplatnosti zmluvy nebude posúdená v inom konaní. Ďalej uviedol, že ak sa žalobca domnieva, že úverová zmluva je v časti, na základe ktorej mu bol poskytnutý revolvingový spotrebiteľský úver neplatným právny úkonom, nič mu nebráni uhradiť len tie peňažné prostriedky, o ktorých sa domnieva, že ich hradiť má (istinu). Pokiaľ ide o zvyšok peňažných prostriedkov, ak by ich od žalobcu uplatňoval v inom súdnom spore, žalobca sa môže brániť námietkou ním tvrdenej neplatnosti úverovej zmluvy v súdnom konaní o žalobe na plnenie. Žalobca nepreukázal, aké právo je na jeho strane ohrozené a závislé na rozhodnutí súdu o určení neplatnosti úverovej zmluvy a rovnako nepreukázal, že by sa jeho právne postavenie stalo neistým bez súdneho rozhodnutia o určení neplatnosti úverovej zmluvy. Taktiež dodal, že určovacia žaloba je neprípustná v prípade, ak už k porušeniu práva došlo. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 6Co/41/2017 a konštatoval, že žalobcom podaná žaloba neobstojí z dôvodu, že neplní preventívnu funkciu a že na strane žalobcu neexistuje naliehavý právny záujem na tomto určení. Napadnutý rozsudok nevytvára pevný právny základ medzi sporovými stranami, pretože nezabráni prípadnej žalobe na plnenie, ani nevyrieši prípadné sporné otázky. Následne vyjadril nesúhlas s tvrdením súdu, že jeho právny predchodca vnútil žalobcovi aj iný produkt ako ten, ktorý bol vo sfére jeho záujmu. Nič nenasvedčuje tomu, že bol žalobcovi predmetný revolvingový úver vnútený. Kreditná karta bola žalobcovi zaslaná spolu s písomným oznámením a žalobca si sám zvolil možnosť čerpať z nej finančné prostriedky, a to po dobu takmer 10 rokov, pričom poskytnutý úver aj splácal. Možno teda usúdiť, že žalobca mal vedomosť o všetkých záväzkoch vyplývajúcich zo zmluvy a tie si aj plnil. Následne uviedol, že v danom prípade nie je naplnená dikcia v písm. d) § 137 CSP, podľa ktorého je možné sa žalobou domáhať určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Žiaden osobitný právny predpis nepripúšťa možnosť domáhať sa určenia neplatnosti úverovej zmluvy. V danom prípade nie sú splnené predpoklady na úspešnosť žaloby na určenie neplatnosti úverovej zmluvy, nakoľko žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na tomto určení. Objektívne, tento naliehavý právny záujem ani nie

je možné preukázať, keďže tento nie je daný v prípadoch, ak je možné žalovať na plnenie. Konštatoval, že prípustnosť žaloby je jednou z procesných podmienok a keďže žalobca sa v danom prípade domáhal určenia právnej skutočnosti, ktorá v nadväznosti na § 137 písm. d) CSP nevyplýva z osobitného predpisu, ide o neprípustnú a vadnú žalobu, o ktorej súd nemôže konať a rozhodnúť. Vada žaloby pritom spočíva v hmotnoprávnej kvalifikácii, čoho priamym dôsledkom je existencia procesnej prekážky. Na základe uvedeného žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a konanie zastavil. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Na základe týchto dôvodov ďalej žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

3. K podanému odvolaniu žalobca prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a žiadal ho potvrdiť. Dodal, že nemal na ochranu svojich práv iný právny prostriedok ochrany ako podanie žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia nemohol podať, nakoľko nebola uhradená istina. Žalobu podával dňa 10.09.2014, teda za účinnosti O.s.p. s tým, že poukázal na § 470 ods. 2 CSP. V tomto prípade žaloba o určenie neplatnosti zmluvy plní preventívnu funkciu, jej úlohou je eliminovať stav ohrozenia právneho postavenia žalobcu, vniesť istotu do neistých právnych vzťahov, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, ako je i v tomto prípade. Žiadal priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. K podanému vyjadreniu žalobcu žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava podanému odvolaniu a rovnako tak následne uviedol vo vyjadrení žalobca prostredníctvom právneho zástupcu, po doručení vyjadrenia žalovaného.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť v celom rozsahu.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému určenia neplatnosti revolvingovej zmluvy. Nakoľko bola žaloba podaná na súde prvej inštancie dňa 10.09.2014, t.j. za účinnosti predchádzajúceho procesnoprávneho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku, posudzoval súd prvej inštancie jej dôvodnosť podľa § 80 písm. c) O.s.p. v spojení s § 470 ods. 2 CSP. Dospel k právnenému záveru, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

7. Žalovaný v podanom odvolaní namietal, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení žalobca nemá a rovnako upriamil pozornosť súdu na skutočnosť, že v zmysle § 137 písm. d) CSP žiaden osobitný právny predpis nepripúšťa možnosť domáhať sa určenia neplatnosti úverovej zmluvy.

8. K uvedenému odvolací súd uvádza, že tieto odvolacie námietky žalovaného neobstoja z dôvodu, že na požadovanom určení jestvuje naliehavý právny záujem, ktorý má spotrebiteľ z dôvodu právnej istoty v otázke skutočnej výšky dlhu (obdobne závery z uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn 1 Mcdo/1/2009). Takéto určenie vyrieši sporné otázky medzi stranami sporu a vytvorí pevný právny základ pre ich budúce právne vzťahy a svojimi dôsledkami vytvorí prekážku pre prípadné ďalšie určenia a predíde aj sporom o plnenie. Naliehavý právny záujem bol teda posúdený súdom prvej inštancie správne, keďže je daný z dôvodu právnej istoty žalobcu na skutočnej výške dlhu nad rámec poskytnutých peňažných prostriedkov. Treba však dodať, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu je v platnosti novela zákona č. 129/2010 Z.z. vykonaná zákonom č. 279/2017 Z.z. (účinná od 01.01.2018), ktorou zákonodarca v § 11 ods. 4 stanovil, že spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru žalobou. V zmysle citovanej právnej úpravy účinnej v čase rozhodovania odvolacieho súdu naliehavý právny záujem spotrebiteľa na určovacej žalobe nie je potrebné preukazovať, keďže vyplýva z osobitného predpisu.

9. Ďalšia odvolacia námietka žalovaného poukazovala na to, že jeho právny predchodca nevnútil žalobcovi aj iný produkt ako ten, ktorý bol vo sfére jeho záujmu, pričom nič nenasvedčuje tomu, že bol žalobcovi predmetný revolvingový úver vnútený.

10. Ani táto odvolacia námietka žalovaného nemôže obstáť. Súd prvej inštancie správne v odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalobca neprejavil slobodnú vôľu k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere. Z obsahu zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru totiž vyplýva, že mal žalobcovi slúžiť na nákup

spotrebného tovaru, a to sporáku. Žalobcovým úmyslom preto nebolo uzatvorenie i ďalšej zmluvy, zmluvy o revolvingovom úvere. Touto zmluvou o spotrebiteľskom úvere teda žalovaný vopred vnútil žalobcovi aj iný úkon ako iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmu, a to získanie úveru na nákup tovaru. Z predtlačte úverovej zmluvy žalobca iba jediným podpisom na zmluve podpísal aj tú časť predtlačte listiny, ktorá sa týkala absolútne iného právneho vzťahu, pričom tento mal vzniknúť až v budúcnosti. Ak preto chcel žalobca získať úver na zakúpenie tovaru, čo bol jeho hlavnou pohnútkou k vstupu do právneho vzťahu so žalovaným, nemal na výber a musel podpísať predloženú predtlač listinu, obsahujúcu v sebe tiež náležitosti iného právneho úkonu. Dá sa preto dospieť k záveru o nedostatku vôle žalobcu vstúpiť do iného zmluvného vzťahu so žalovaným ako bol primárne vo sfére jeho záujmu. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy žalobca nemal inú vôľu ako tú, ktorá smerovala k získaniu úveru na nákup konkrétneho spotrebného tovaru. Nedostatok vôle žalobcu uzatvoriť zmluvu o revolvingovom úvere spôsobuje teda absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Úverová zmluva vypracovaná žalovaným a predložená na podpis žalobcovi vzbudzuje zdanie, akoby jej obsahom bol len jeden právny úkon, čo je zrejme hneď z jej označenia, uvedeného tučným písmom na bielom podklade. Až na pravej strane predtlačenej formulára zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, v časti C je na desiatich riadkoch drobným písmom uvedená ďalšia zmluva, a to zmluva o revolvingovom úvere. V prípade dvoch alebo viacerých úverov, obsiahnutých v jednej listine, by preto malo byť bežnou praxou a zvyklosťou bankových i nebankových subjektov túto pluralitu úverov zvýrazniť. Žalovaný túto pluralitu poskytnutých úveroch vôbec nezvýraznil, ale naopak vyvolal dojem, ako keby žalobcovi mal byť poskytnutý iba jeden úver. Na základe uvedeného je preto záver súdu prvej inštancie o tom, že zmluva o revolvingovom úvere je neplatná pre nedostatok podstatných náležitostí právneho úkonu, vecne správny.

11. Vzhľadom k tomu, že odvolacie námietky žalovaného neboli dôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu týchto trov v rozsahu 100 %, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný. V zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e p r í p u s t n é .**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).